

Fri for Mobberi

Fri for Mobberi og understøttende undervisning

Fri for Mobberi er et mobbeforebyggende materiale som inddrager børn, forældre og fagvoksne i børnehaven og indskolingen i arbejdet med at skabe inkluderende, trygge og "mobbefri" børnefællesskaber. Konkret består materialet af en kuffert indeholdende et antal beskrevne sociale praksisser inklusiv bl.a. faghæfter og aktivitetshæfter til de voksne, bamser, samtaletavler til brug ved børnemøder, et program til taktilmassage, dilemmakort til brug ved forældremøder og meget mere. Fri for Mobberi kan med fordel indgå i skolens understøttende undervisning, da det medvirker dels til at opfylde de lovformelle krav for understøttende undervisning i forhold til indhold, varetagelse og organisering og dels medvirker til at sikre børns deltagelse i mobbefrie læringsfællesskaber.

Nedenfor følger en kort beskrivelse af hvad understøttende undervisning er i forhold til indhold, hvordan den varetages og organiseres, og hvordan Fri for Mobberi kan spille sammen med disse elementer.

Hvad er understøttende undervisning?

Understøttende undervisning blev indført som en del af skolereformen med virkning fra august 2014. Det er et nyt element i skoledagen, som ligger ud over undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner. Den understøttende undervisning bruges til både opgaver, der har et direkte fagligt indhold og til opgaver, der sigter på bredere at styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel.

Hensigten med den understøttende undervisning er, at eleverne bliver dygtigere og får mulighed for at lære på flere forskellige måder og blive anerkendt for forskellige måder at lære på. Det skal blandt andet ske ved i højere grad at koble teori og praksis i undervisningen og tage udgangspunkt i virkelighedsnære problemstillinger, som er relevante og interessante for eleverne.

Fri for Mobberi kan med fordel inddrages som et af elementerne i understøttende undervisning, da programmet indeholder elementer, som medvirker til at øge elevernes sociale kompetencer, demokratiske handleevne og styrker elevernes blik for andel i arbejdet med at udvikle gode, sunde fællesskaber. Fri for Mobberi sigter på at styrke fællesskaber dels gennem deltagelse i aktiviteter, der giver børn og voksne erfaringer med fællesskaber og dels gennem uddannelse i teori om mobning med fokus på perspektivskifte, udvikling af empati og udvikling af et repertoire inden for aktiv deltagelse og bidrag til udvikling af fællesskaber. Dette sker gennem leg, aktiviteter, samtaler og teori om mobning og fællesskaber.

Hvem kan varetage understøttende undervisning?

Den understøttende undervisning skal spille sammen med den øvrige undervisning og bidrage til at opfylde fagenes mål og emner. Det er lærerens opgave at sikre sammenhæng mellem undervisning i fag og i den tid, der er afsat til understøttende undervisning, men det kræver som udgangspunkt ikke den læreruddannedes kompetencer at gennemføre understøttende undervisning. Den understøttende undervisning kan varetages af både lærere, pædagoger og andet personale med relevante kvalifikationer. For at sikre kvaliteten af den understøttende undervisning er det vigtigt,

Fri for Mobberi

at de forskellige faggrupper har et tæt samarbejde om planlægning af den understøttende undervisning.

Fri for Mobberi programmet indeholder vejledningen 'Faghæfte om teori og praksis', som kan støtte varetagelsen af understøttende undervisning. Faghæftet er skrevet i et letforståeligt sprog, hvor det teoretiske grundlag beskrives og programmet introduceres. Faghæftet er inddelt i kapitler, der beskæftiger sig med: ledelsens opgaver, implementering i hverdagen, personalets rolle, skolens sanktionspolitik, konflikthåndtering, børn med særlige sårbarhed, familier med anden etnisk baggrund, faglige aktiviteter og sociale aktiviteter. I vejledningen inddrages og henvises til relevante materialer fra Fri for Mobberi kufferten. Alle aktiviteter kan tilpasses og differentieres efter børnegruppens niveau og kompetencer. Faghæftets kapitler kan læses i vilkårlig rækkefølge og uafhængigt af hinanden, dog anbefales det at læse introduktion og kapitlet *Bagom mobning*, inden de øvrige kapitler læses, for at sikre at fastholde og tydeliggøre de grundlæggende ideer og tanker, før de forskellige redskaber præsenteres. Kuffertens materialer og brug af vejledningen vil være en tilgængelig og overkommelig måde at planlægge understøttende undervisning på, som vil få værdifuld betydning for barnets mulighed for deltagelse i skolens læringsfællesskaber.

Det er af stor betydning for kvalitet og udbytte af arbejdet med Fri for Mobberi, at planlægning, gennemførelse og evaluering er en fælles opgave, som alle faggrupper er bekendte med og tager del i. På den måde højnes både børn og medarbejders læring gennem arbejde med Fri for Mobberi, og både børn og medarbejders deltagelse og tilknytning til skolens værdifulde fællesskab styrkes.

Hvordan organiseres den understøttende undervisning?

Den understøttende undervisning kan organiseres i hold inden for klassen, på tværs af klasser og afdelingsvis på skolen. I understøttende undervisning indgår også klassens tid, hvor der arbejdes med elevernes almene dannelse og forudsætninger for at indgå i store og små fællesskaber i skolens hverdag.

Den enkelte skole har selv den nødvendige frihed til at tilrettelægge den understøttende undervisning, så overvejelser om hvilke fagområder, kompetencetyper og andre dele af folkeskolens formål, herunder fx elevernes sociale kompetencer, demokratiske handleevne og trivsel udmønter sig, så det er mest hensigtsmæssigt for den enkelte skole.

Fri for Mobberi kan inddrages i både større og mindre gruppesammenhænge. Det er afgørende for udbyttet, at de fagprofessionelle har et mål for arbejdet med gruppen og i planlægningen af arbejdet stiller spørgsmål til fx:

- Hvad skal børnene lære?
- Hvilke aktivitetsforslag kan medvirke til at udvikle de kompetencer, den understøttende undervisnings sigter på at udvikle?
- Hvilke former for fællesskaber skal styrkes?
- Hvornår på dagen skal hvilke former for aktivitet foregå?
- Hvilke fagprofessionelle har de kompetencer, der skal til for at varetage den understøttende undervisning?

Fri for Mobberi

- Hvordan skabes sammenhæng mellem understøttende undervisning og den faglige undervisning?
- Hvilke praksisrelaterede problemstillinger er relevante og interessante for børnene at arbejde med i forhold til udvikling af sociale kompetencer?
- Hvordan organiseres samarbejde i aktiviteterne?

Eksempler på sociale praksisser fra Fri for Mobberi i understøttende undervisning

- Elevmøder med mobning, hjælpsomhed, venlighed og blik for fællesskabets ressourcer på dagsorden
- Samtaletavler, der giver anledning til at tale om genkendelige og relevante hverdagssituationer om børn og voksnes inklusions- og eksklusionsmekanismer i fællesskabet
- Massage
- Højtlesning: Se korte film som afsæt for samtaler om fællesskab og identifikation af hvilke handlinger børn og voksne kan foretage sig for at styrke fællesskabets muligheder for alle børn
- Faglige aktiviteter med afsæt i arbejde med børn og voksnes fællesskaber, fx børnenes egne fortælling gennem drama, skrivning, digitale medier, kunst
- Drama ud fra tematikker om fællesskab, indlevelse og perspektivskifte

Hvad siger forskning og evaluering om Fri for Mobberi?

I en evaluering fra 2011 udarbejdet af analyseinstituttet Wilke¹, blandt tilfældigt udvalgte skoler, SFO'er og børnehaver, viste, at de involverede oplever en positiv effekt på børnene efter brug af antimobbeprogrammet.

- 53 % af de adspurgte pædagoger og lærere fremhæver, at børnene er blevet bedre til selv at håndtere drillerier.
- 60 % fremhæver, at børnene er blevet mere hjælpsomme overfor hinanden.
- 58 % fremhæver, at børnene er blevet mere omsorgsfulde overfor hinanden.
- For 3 ud af 4 institutioner er Fri for Mobberi blevet en integreret del af den pædagogiske læreplan.
- 56 % anvender kufferten i skemalagte tidsrum.
- 98 % af de adspurgte pædagoger og lærere vil fortsætte med at arbejde med Fri for Mobberi.
- 98 % af de adspurgte vil anbefale antimobbeprogrammet til andre.

Læs mere om Fri for Mobberi på www.friformobberi.dk

---

¹ Se mere på www.friformobberi.dk under "Virker Fri for Mobberi?".